

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

est. Illud vero quod Esaias ait, per verba Dionysij determinant dicentes: Hi spiritus qui mittuntur, percipiunt horū vocabulum, quorum gerūt officium. Vnde dicunt illum angelum, qui missus est ad Esaiam vt mundaret & incenderet labia Prophetæ, fuisse de ordine inferiorum. Sed ideo dict⁹ est fore de Seraphin, quia veniebat incendere, & consumere delicta Esaiæ.

QVOD QVÆQVE ANIMA HABET
angelum bonum ad sui custodiam delegatum, & ma-
lum ad exercitium.

DISTINCT. XI.

A

Illud quoq; sciendum est, quod angeli boni deputati sunt ad custodiam hominum, ita vt quisque electorum habeat angelum ad sui profectum atque custodiam specialiter delegatum. Vnde in Euangelio veritas à pusillorū scandalo prohibens ait. Angeli eorum semper vident faciem patris. Angelos dicit eorum esse, quibus ad custodiam deputati sunt. Super quem locum Hieron. tradit, vnamquamque animam ab exordio natiuitatis habere angelum ad sui custodiam deputatum, in- quiens ita: Magna dignitas animarum est, vt vnâqueq; habeat ab ortu natiuitatis in custodiam sui angelū delegatum. Greg. quoq; dicit: Quod quisque bonū angelū sibi ad custodiam deputatum, & vnum malum ad exercitiū habet. Cum. n. omnes angeli boni nostrum bonum velint, cōmuniterq; salutem omnium studeāt, illē tamē qui deputat⁹ est alicui ad custodiā, eū specialiter hortatur ad bonū: sicut legitur de angelo Thobiz, & de angelo Petri in actibus Apostolorum. Similiter & mali angeli cum desiderēt malum hominem, magis tamē hominem ad malum incitat, & ad nocendū fortius instat ille, qui ad exercitiū ei⁹ deputat⁹ est.

*Matth. 18.
Tom. 9. Cō-
ment. ad 18.
cap. ad locū
quia angeli
eorum:
Matthæi.
Hugo de S.
Victore lib.
sententiarū.
Thob. 5. d. 6.
8. a.*

Vtrum singulis hominibus singuli angeli, an pluribus deputatus sit vnus.

Y

B
SOLET

Arguit
quod non.

Solet autem quæri : Vtrum singuli angeli singulis hominibus an vnus pluribus ad custodiam vel exercitium deputatus sit : Sed cum electi tot sint, quot & boni angeli sunt, plures constat esse omnes simul bonos & malos homines quam boni angeli sint : Et cum tot sint electi, quot angeli boni, & angeli boni plures sint quam mali, pluresque sint homines mali quam boni : non est ambigendum plures esse bonos homines quam sint mali angeli : & plures esse malos homines, quam sint mali angeli vel boni angeli.

*Confirmat vnum angelum pluribus hominibus deputari
sive simul, sive temporibus diuersis.*

Ideoque dici oportet, vnum eundemque angelum bonum vel malum, pluribus hominibus deputari ad custodiam vel exercitium, siue eodem tempore, siue diuersis temporibus. Ideo autem dicimus eodem tempore vel diuersis temporibus, quia videtur quibusdam quod omnes homines qui sunt simul in aliquo tempore, singuli singulos angelos habere possint, bonos vel malos: quia licet maior sit numerus hominum, computatis in vnum omnibus qui fuerunt, & sunt, & futuri sunt, quam angelorum: tamen quia homines decedentibus hominibus succedunt: & ideo nunquam sunt in hac vita, angeli vero nunquam decedunt, sed simul omnes sunt: ideo esse potest, vt singuli hominum dum in hac vita sunt, singulos habeant angelos bonos vel malos ad sui custodiam vel exercitium destinatos. Cæterum siue ita sit, siue non est dubitandum vnūquēque habere angelum sibi deputatum, siue pluribus simul destinatus sit, siue vnus singulariter. Nec est mirandum vnū angelum pluribus hominibus ad custodiā deputari, cum vni hominum plurium custodia deputeretur, ita vt eorum quisque suum dicatur habere Dominum, vel Episcopum vel Abbatem.

Vtrum

Vtrum angeli proficiant in merito vel in premio vsque ad iudicium.

D

Præterea illud considerari oportet. Vtrum angeli boni in premio vel in merito proficiant vsque ad iudicium. Quod in meritis proficiant, atque quotidie magis ac magis mereantur, quibusdam videtur, ex eo quia quotidie hominum utilitatibus inseruiunt, eorumque profectibus student. Quibus etiam nihilominus videtur quod & in premio proficiant, scilicet, in cognitione & dilectione Dei. Licet enim (vt aiunt) in confirmatione beatitudinem acceperint æternam, atque perfectam, augetur tamen quotidie eorum beatitudo, quia magis ac magis diligunt atque cognoscunt: & est eorum charitas (qua Deum & nos diligunt) & meritum & præmium. Meritum, quia per eam, & obsequia ex ea nobis impensa merentur, & in beatitudine proficiunt: & ipsa eadem est præmium, quia ea beati sunt.

Quibusdam videtur quod proficiant in premio.

Authoritatibus confirmant, quod dicunt.

E

Et quod angeli proficiant in cognitione, ac per hoc in beatitudine, testimoniis sanctorum confirmant. Dicit. n. Esaias ex persona angelorum Christi ascenditis magnificentiam admirantium: Quis est iste qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra? Et in Ps. Quis est iste rex gloriæ? Ex quibus apparet, quod mysterium verbi incarnati plene cognouerunt angeli post implerionem quam ante. Et sicut in cognitione huius mysterii profecerunt, ita dicunt eos in Deitatis cognitione proficere. Quod autem in huiusmodi mysterii cognitione profecerint, euidenter docet Apost. Ephes. 3. 6. In 9. Hier. in comment. ad id cap. 3. Quæ sit dispensatio sacramenti absconditi a seculis in Deo, vt innotescat multiformis sapientia Dei per Ecclesiam principibus & potestatibus in cælestibus. Super quem locum dicit Hier. Angel. dignitates præfatum mysterium ad purum non intellexisse, donec completa est passio Christi & Apost. prædicatio per gentes dilatata.

Esai. 63. 7.

Psalm. 23.

Ephes. 3. 6.

In 9. Hier.

in com-

ment. ad id

cap. 3. Quæ

sit dispensa-

tio mysterii

absconditi.

Y 2

Quod

Quod in hac sententia videtur August. aduersari Hieron.

*Aug. 19. non
longe à prin-
cipio tom 3.
super Gen.
li. 5. c. 19.
Ibidem in-
ferius.*

*Hayma in
commen su-
per ep. Pauli
ad Ephes. 3.*

His autem videtur contradicere Aug. super eundem locum epistolæ dicens: Non latuit angelorum mysterium regni cœlorum, quod opportuno tempore reuelatum est pro salute nostra. Illis ergo seculis innotuit supra memoratū mysteriū: quia omnis creatura non antè secula, sed à seculis est. Attende Lector, quia videntur dissentire in hac sententia illustres doctores. Ideoque vt omnis repugnàtia de medio tollatur, prædicta verba Haymonem sequentes ita determinemus, vt illis angelis, qui maioris dignitatis sunt, & per quorum ministerium illa nunciata sunt, ex parte cognita seculis fuisse, vt pote familiaribus & nuncijs. Illi vero, qui minoris dignitatis sunt, incognita exstitisse dicamus, vsquequo impleta sunt, & perfectam prædicata: & tunc ab omnibus angelis perfecte fuerunt cognita. Constat itaque omnes angelos in cognitione diuinorum mysteriorum secundum processum temporis profecisse. Vnde non incongruenter ipsi iidem dicunt, angelorum scientiam ac beatitudinem augeri vsque ad futuram consummationem, quando in scientia ac beatitudine ita perfectissimi erunt, vt nec augeatur, amplius nec minuatur.

Aliorum opinio, qui dicunt angelos in quibusdam prædictorum non profecisse.

Alii autem dicunt, angelos in confirmatione tanta Deitatis dilectione atque noticia fuisse præditos, vt in his vltimis non profecerint nec profecturi sint. Profecerunt tamen in scientia rerum exteriorum, sicut in cognitione sacramenti in carnatione & huiusmodi, sed non in contemplatione Deitatis: quia Trinitatē in vnitatem, atque vnitatē in Trinitate non plenè intelligunt siue intellecturi sunt, quod ab ipsa cōfirmatione perceperunt. Ita etiam dicunt eos in charitate non profecisse post cōfirmationem, qui

quia eorum charitas postea non est aucta: & sic dicunt non profecisse in meritis, sed hoc quantum ad vim merendi, non quantum ad numerum meritorum. Plura enim bona fecerunt postea, quæ tunc non fecerant: sed eorum charitas ex qua illa processerunt, non est aucta, ex qua tantum meruerunt antequam ista adderentur, quantum postea his adiectis. Illud verò quod alij superius dicunt, probabilius videtur, scilicet quod angeli usque ad iudicium in scientia & alijs proficiant.

Quædam authoritates videntur obuiare probabiliori sententiæ.

H

Quibus tamen videntur obuiare quorundam authoritatum verba. Ait enim Isidorus de summo bono, Angeli in verbo Dei omnia sciunt antequam fiant: sed nec omnes, nec omnia perfecte angelos scire dixit, & ideò eos in scientia proficere non remouit. Greg. in l. dialogor. ait. Quid est, quod ibi nesciant, Vbi scientem omnia sciunt? Vbi videtur dicere, quod omnia sciunt angeli, & nihil sit quod nesciant. Sed accipiendum est hoc de his, quorum cognitio beatum facit cognitorem: vt sunt ea quæ ad mysterium Trinitatis & vnitatis pertinent

*Isidor. lib. 1.
ca. ad mediũ.
cap. 12.*

*Greg. lib. 4.
dial. c. 3.
Et lib. 2. c. 2.
in c. 1. iob.*

POST CONSIDERATIONEM DE ANGELIS habitam, agitur de aliarum rerum creatione, & præcipue de operum sex dierum distinctione.

DISTINCT. XII.

A

HÆc de angelicæ naturæ conditione dicta sufficiant. Nunc superest de aliarum quoque rerum distinctione, nonnulla in medium proferre. Cum Deus in sapientia sua angelicos condidit spir. alia etiam creauit, sicut ostendit supradicta scriptura Gen. quæ dicit. In principio Deum creasse cælum, i. angelos, & terram, scil. materiam

*Aug. c. 5. li. 1.
de Gen. contra
Manich.
in fine.*

Y 3

quatuor